Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Уперад

№ 16 (251) панядзелак 19 сакавіка 1945 г.

Орган Лідскага Г.К. і Р.К. КП (б) Беларусі, Гарадскога і Раённага Совета Дэпутатаў Працоўных.

Цана 15 кап.

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, зламаўшы супраціўленне акружанага гарнізона немцаў, 18 сакавіка авалодалі горадам і портам на Балтыйскім моры КОЛЬБЕРГ.

Слава нашай гераічнай Чырвонай Арміі!

За далейшы ўздым сельскай гаспадаркі

Совет Народных Камісараў БССР і Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі вынеслі пастанову аб дзяржаўным плане развіцця сельскай гаспадаркі на 1945 год. „Совет Народных Камісараў БССР і Цэнтральны Камітэт КП(б)Б, — гаворыцца ў пастанове, — лічаць галоўнай задачай калгасаў, машынна-трактарных станцый, соўгасаў, зямельных органаў, партыйных і совецкіх арганізацый у галіне сельскай гаспадаркі хутчэйшае аднаўленне і далейшае развіццё сельскай гаспадаркі рэспублікі з тым, каб у бліжэйшыя 2—3 годы забяспечыць аднаўленне даваенных размераў пасеўных плошчаў, павышэнне ўраджайнасці і павелічэнне валавога збору збожжа, бульбы і іншых сельскагаспадорчых прадуктаў".

Задачы, якія пастаўлены партыяй і ўрадам перад сельскай гаспадаркай рэспублікі на 1945 год, выключна вялікія і адказныя. Пастанова партыі і ўрада—гэта баявая праграма аднаўлення і далейшага развіцця нашых калгасаў, соўгасаў і МТС. Каб паспяхова ажыццявіць гэтую праграму, ад совецкіх і партыйных арганізацый, зямельных органаў, калгасаў, МТС і соўгасаў патрабуецца сканцэнтраванне намаганняў на паспяховае вырашэнне намечаных мерапрыемстваў.

Прайшло ўсяго 8 месяцаў з таго часу, як доблесная Чырвоная Армія вызваліла Беларусь з фашысцкай няволі. За гэты параўнальна кароткі час праароблена значная работа па аднаўленню разбуранай ворагам сельскай гаспадаркі. Не гледзячы на вялікі недахват рабочых рук, цягла, машын, перамагаючы цяжкасці ваеннага часу, калгасы, соўгасы, МТС і сяляне-аднаасобнікі арганізавана правялі ўборку ўраджаю ў мінулым годзе, своечасова выканалі абавязацельствы перад дзяржавай і паспяхова правялі сяўбу азімых культур.

Поспехі працаўнікоў палёў тлумачацца перш за ўсё іх небывала вялікай палітычнай і працоўнай актыўнасцю. Радасць вызвалення, гарачае жаданне ўсямерна дапамагчы гераічнай Чырвонай Арміі хутчэй дабіць фашысцкага звера ў яго логаве натхняюць калгаснікаў, рабочых і служачых МТС і соўгасаў, сялян-аднаасобнікаў на новыя працоўныя подвігі.

Наша рэспубліка знаходзіцца напярэдадні веснавой сяўбы. Ад ступені падрыхтаванасці да яе будзе залежыць поспех палявых работ, заваяванне высокага ўраджаю. Вось чаму важна цяпер як мага лепш выкарыстаць дні, якія асталіся да выхаду ў поле, каб падрыхтаваць вясне бальшэвіцкую сустрэчу.

Соўнарком БССР і ЦК КП(б)Б. наметзілі цэлы рад мерапрыемстваў па аднаўленню і развіццю сельскай гаспадаркі заходніх абласцей рэспублікі. Партыйныя, совецкія і зямельныя органы гэтых абласцей і раёнаў павінны хутчэй ліквідаваць марудлівасць у вырашэнні важнейшага гаспадарчага і палітычнага пытання ў сельскай гаспадарцы заходніх абласцей—надзялення зямлёй у натуры беззямельных і малазямельных сялян. Для аказання дапамогі бясконным гаспадаркам па хутчэйшаму правядзенню імі веснавой сяўбы і ўсіх сельскагаспадарчых работ, пастановай намечана аднаўленне ва ўсіх раёнах МТС, машынна-конных пракатных пунктаў, арганізацыя ўзаемадапамогі ў апрацоўцы і абсемяненні зямель і г. д.

Рыхтуючыся да веснавой сяўбы, патрэбна ў самы кароткі тэрмін давесці да кожнай сялянскай гаспадаркі план пасева, пашыраючы ў нашым раёне плошчу пасева ільну, бульбы і лубіну.

Выкананне плана аднаўлення і далейшага развіцця сельскай гаспадаркі Беларусі на 1945 год з'яўляецца важнейшай ваенна-гаспадарчай задачай совецкіх і партыйных арганізацый, зямельных органаў, калгасаў, МТС і соўгасаў, камуністаў і комсамольцаў, аграномаў, калгаснікаў і калгасніц, сялян заходніх абласцей, рабочых і служачых.

Па-баявому-ж арганізуем барацьбу за лепшую падрыхтоўку да сяўбы, узорнае правядзенне ўсіх сельскагаспадарчых работ. Дапаможам Чырвонай Арміі хутчэй дабіць фашысцкага звера ў яго логаве, забяспечым чырвоных воінаў і насельніцтва прадуктамі харчавання, а прамысловасць—сыравінай.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

Аператыўная зводка за 16 сакавіка

На працягу 16 сакавіка на паўднёвым-захадзе ад Кенігсберга нашы войскі, прадаўжаючы наступленне, занялі населеныя пункты Покарбен, Тэнген, Шойшэн, Весдэлен, Кранцберг, Штобекен, Фуксберг, Ярфталь, Фройдэнталь, Лаўтэрбах, Фрэнзельсвальдэ, Герцогсвальдэ. За 15 сакавіка ў гэтым раёне ўзята ў палон больш 600 нямецкіх салдат і афіцэраў.

На захадзе і на паўночным захадзе ад Данцыга нашы войскі, у выніку наступальных баёў, занялі населеныя пункты Жукава (Цукаў), Пемцаў, Банін, Рамкаў, Эспенкруг. За 15 сакавіка ў гэтым раёне нашы войскі ўзялі ў палон больш 700 нямецкіх салдат і афіцэраў.

На Штэцінскім напрамку нашы войскі вялі баі па ліквідацыі плацдарма немцаў на ўсходнім беразе Одэра, заняўшы пры гэтым горад Грайфенхаген і населеныя пункты Розенгартэн, Брункен, Ной Брункен, Вінтэрсфельдэ.

У Венгрыі, на паўночным усходзе ад возера Балатон, атакі танкавых часцей немцаў, якія панеслі ў папярэдніх баях вялікія страты, значна аслабелі.

На іншых участках фронта баі мясцовага значэння і пошукі разведчыкаў.

За 15 сакавіка на ўсіх франтах падбіты і знішчаны 63 нямецкіх танкі і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 33 самалёты праціўніка.

* * *

Налёт нашай авіяцыі на чыгуначны вузел Веспрэм у Венгрыі

У ноч на 16 сакавіка нашы цяжкія бамбардыроўшчыкі зноў нанеслі ўдар па чыгуначнаму вузлу Веспрэм у Венгрыі. У выніку бамбардыроўкі на чыгуначным вузле ўзніклі пажары, якія суправаджаліся выбухамі.

* * *

На паўднёвым захадзе ад Кенігсберга нашы войскі прадаўжалі сціскаць кальцо акружэння Усходня-Прускай групы войск праціўніка. Немцы, заціснутыя на вузкай прыбярэжнай паласе, аказваюць адчайнае супраціўленне. Асабліва жорсткія баі адбываліся на захадзе ад населенага пункта Бладзіаў, занятым учора нашымі войскамі. Бладзіаў—вузел шасейных дарог. Авалодаўшы ім, совецкія часці перарэзалі апошнюю, знаходзіўшуюся ў руках немцаў, шасейную магістраль, якая ідзе ўздоўж лініі фронта. Праціўнік спрабаваў аднавіць становішча і прадпрыняў рад атак, але поспеху не дабіўся. Совецкія часці адбілі варожыя атакі і, прасунуўшыся ўперад, захапілі выгадныя пазіцыі. Другія нашы часці перапраўіліся праз раку Лаўтэр і імклівай атакай занялі апорны пункт абароны немцаў Фройдэнталь. У баях за дзень праціўнік страціў толькі забітымі звыш 4000 салдат і афіцэраў. Захоплена ў немцаў 6 танкаў, 50 гармат, 33 мінамёты і 128 кулямётаў.

* * *

На захадзе і на паўночным захадзе ад Данцыга нашы войскі вялі баі на знешнім абараняльным абводзе Данцыгска-Гдынскага ўмацаванага раёна, які складаецца з глыбокага супроцьтанкавага рова, некалькіх ліній траншэй і вялікай колькасці дотаў і дзотаў. На вузкім участку немцы сканцэнтравалі шмат артылерыйскіх і мінамётных батарэй. Усе абаронныя збудаванні прыкрыты густой сеткай дротавых загарож і міннымі палямі. Асабліва ўмацаваны населеныя пункты, якія прыкрываюць дарогі да Данцыга і Гдыні. Совецкія часці, з баямі прасоўваючыся ўперад, выйшлі на паўднёвыя, заходнія і паўночныя ўскраіны населенага пункта Жукава (Цукаў). Буйны гарнізон праціўніка засеў у дотах каменных будынкаў і моцным агнём спрабаваў перагарадзіць шлях нашым часцям. Совецкія пехацінцы і артылерысты падавілі ачагі варожага супраціўлення і авалодалі Жукава (Цукаў). На другім участку нашы войскі адбілі некалькі контратак пяхоты і танкаў праціўніка, падтрыманых агнём артылерыі ваенных караблёў. Перад нашымі пазіцыямі засталіся соткі варожых трупаў. Захоплены трафеі, у ліку якіх 5 танкаў, 7 паравозаў, 120 вагонаў і 5 складаў з ваеннай маёмасцю.

* * *

На Штэцінскім напрамку нашы войскі вялі баі па ліквідацыі плацдарма праціўніка на ўсходнім беразе Одэра. Немцы, імкнучыся любой цаной утрымаць плацдарм у сваіх руках, сканцэнтравалі тут буйныя сілы танкаў, артылерыі і пяхоты. Абапіраючыся на загадзя падрыхтаваныя ўмацаванні, праціўнік аказвае ўпорнае супраціўленне. Пасля жорсткіх баёў совецкія часці, якія прасоўваюцца ўздоўж Одэра на поўнач, з трох бакоў, выйшлі да горада Грайфенхаген. Гарнізон праціўніка быў прыціснут да ракі і разгромлен. Авалодаўшы горадам Грайфенхаген-важным апорным пунктам абароны немцаў на ўсходнім беразе Одэра, нашы байцы захапілі шмат зброі і ваенных матэрыялаў. На другім участку нашы войскі занялі паселішча Розенгартэн і скрыжаванне шасейных дарог у 3-х кілометрах на паўднёвым усходзе ад горада Альтдам. Узята ў палон больш 500 немцаў.

* * *

За апошні час паступаюць паведамленні аб росце дэзертырства ў нямецкай арміі. Салдаты разгромленых нямецкіх часцей і падраздзяленняў паасобку і дробнымі групамі ідуць у тыл, бадзяюцца па лясах, пераапранаюцца ў грамадзянскую вопратку і хаваюцца па населеных пунктах. Ня-

Аканчанне на 2-й стр.

У СОЎНАРКОМЕ БССР І ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ

АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ ПЛАНЕ РАЗВІЦЦЯ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ БССР НА 1945 ГОД

Соўнарком БССР і ЦК КП(б) Беларусі адзначаюць, што калгасы, машына-трактарныя станцыі і соўгасы Беларускай ССР, вызваленыя ад нямецкіх захопнікаў, дзякуючы высокаму палітычнаму і працоўнаму ўздыму, у цяжкіх умовах вайны і пры вялікім разарэнні сельскай гаспадаркі арганізавана правялі ў 1944 годзе ўборку ураджаю, своечасова выканалі абавязацельствы перад дзяржавай і паспяхова правялі сяўбу азімых культур, што з'яўляецца важнай умовай далейшага арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання адноўленых калгасаў і соўгасаў.

Сялянскія гаспадаркі заходніх абласцей рэспублікі таксама паспяхова правялі сельскагаспадарчыя работы і поўнасцю выканалі свае абавязацельствы перад дзяржавай.

Совет Народных Камісараў БССР і Цэнтральны Камітэт КП(б)Б лічаць галоўнай задачай калгасаў, машына-трактарных станцый, соўгасаў, зямельных органаў, партыйных і совецкіх арганізацый у галіне сельскай гаспадаркі — хутчэйшае аднаўленне і далейшае развіццё сельскай гаспадаркі рэспублікі в тым, каб у бліжэйшыя 2—3 годы забяспечыць аднаўленне даваенных размераў пасеўных плошчаў, павышэнне ўраджайнасці і павелічэнне валавога збору збожжа, бульбы і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў.

Для паспяховага рашэння гэтай задачы совецкія і партыйныя арганізацыі, калгасы, машынна-трактарныя станцыі і соўгасы павінны сканцэнтраваць намаганні на правядзенне ў 1945 годзе наступных важнейшых мерапрыемстваў:

Забяспечанне своечасовай падрыхтоўкі да веснавых палявых работ калгасаў, МТС і соўгасаў для паспяховага выканання дзяржаўнага плана сяўбы яравых культур, павышэнне якасці палявых работ, палепшанне агратэхнікі вырошчвання ўсіх сельскагаспадарчых культур і, перш за ўсё, своечасовае правядзенне веснавой сяўбы па добра падрыхтаваных землях, пасеў добраякасным насеннем і забяспечанне належнага догляду пасеваў.

Асаблівая ўвага ў 1945 годзе павінна быць звернута на выкананне заданняў па ўзорванню і апрацоўцы папараў пад азімыя культуры, унясенне ў папары пад азіміну максімальнай колькасці арганічных угнаенняў, асабліва торфу, які з'яўляецца асноўным арганічным угнаеннем з прычыны недахвату гною, а таксама выкананне плана ўздыму зябліва ў калгасах і соўгасах.

Правядзенне своечасовай падрыхтоўкі трактараў, сельскагаспадарчых машын і жывога цягла калгасаў, МТС і соўгасаў, падрыхтоўкі кадраў трактарыстаў, камбайнераў, механікаў, брыгадзіраў трактарных брыгад, умацаванне калгасных брыгад, палепшанне арганізацыі работы звенняў, упарадкаванне ўліку працы і прадукцыі, а таксама ўсямернае павелічэнне вырабу запасных частак да трактараў і сельскагаспадарчых машын прамысловымі прадпрыемствамі, райпромкамбінатамі, размешчанымі ў абласцях і раёнах.

Правільнае размяшчэнне сельскагаспадарчых культур па раёнах і калгасах з улікам прыродных і эканамічных умоў (забяспечанне цяглом і рабочай сілай, наяўнасць прадпрыемстваў, якія перапрацоўваюць сыравіну), правільнае планіраванне заданняў калгасам і соўгасам па ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур, аднаўленне нарушаных і ўвядзенне новых севазваротаў з забяспечаннем правільнага размяшчэння сельскагаспадарчых культур па лепшых папярэдніках.

У сувязі з тым, што нямецкія захопнікі разбурылі насеннаводчую гаспадарку ў рэспубліцы, неабходна звярнуць выключную ўвагу на аднаўленне насеннаводства збожжавых, тэхнічных і гародніх культур, бульбы і траў.

Усямернае арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне МТС, калгасаў і соўгасаў, аднаўленне разбуранага машынна-трактарнага парка, вытворчых і жылых пабудоў, стварэнне рамонтнай базы ў МТС, поўнага выкарыстання магутнасці ўсяго трактарнага парка, павышэнне якасці трактарных работ і выкананне ў агратэхнічныя тэрміны вытворчых абавязацельстваў перад калгасамі, аднаўленне пасеўных плошчаў і ўпарадкаванне землекарыстання ў калгасах, а таксама расшырэнне пасеваў шматгадовых траў.

Для выканання пастановы Соўнаркома СССР і ЦК ВКП(б)—аб дзяржаўным плане развіцця сельскай гаспадаркі на 1945 год, Совет Народных Камісараў БССР і Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі **пастанавілі:**

I. Аб плане селгаспадарчых работ па калгасах, калгасніках і сялянскіх гаспадарках

1. Зацвердзіць пасеўную плошчу ўсіх сельскагаспадарчых культур па калгасах, калгасніках і сялянскіх гаспадарках пад ураджай 1945 года з павелічэннем на 873,3 тысячы гектараў у параўнанні з 1944 годам.

2. Зацвердзіць па калгасах, калгасніках і сялянскіх гаспадарках усходніх абласцей план сяўбы яравых культур на 1945 год, план сяўбы азімых культур пад ураджай 1946 года, план агратэхнічных мерапрыемстваў, план трактарных работ МТС, план ураджайнасці збожжавых, тэхнічных культур і бульбы, план насеннаводства гародніх культур і караняплодаў, план пакідання насеннікаў шматгадовых траў і выдзялення насенных участкаў ільну і канапель, план закладкі плодаягадных насаджэнняў і мерапрыемстваў па гародніцтву, план закладкі і новага будаўніцтва парнікоў і цяпліц, план уборкі натуральных сенажацей і закладкі сілосу па абласцях і культурах.

3. Зацвердзіць план сельскагаспадарчых работ па сялянскіх гаспадарках заходніх абласцей БССР.

Соўнарком БССР і ЦК КП(б) Беларусі абавязваюць совецкія, партыйныя і зямельныя органы заходніх абласцей забяспечыць арганізацыйную і вытворчую дапамогу сялянскім гаспадаркам у падрыхтоўцы да веснавой сяўбы, яе правядзенні і выкананні іншых сельскагаспадарчых работ, а таксама аднавіць машынна-трактарныя станцыі і арганізаваць работу машынна-конных пракатных пунктаў для аказання ўсямернай дапамогі бядняцкім і маламоцным серадняцкім гаспадаркам.

4. Абавязаць Наркамзем БССР і выканкомы абласных Советаў дэпутатаў працоўных:

а) у адпаведнасці з зацверджаным гэтай пастановай для вобласці дзяржаўным планам, давесці ў 10-дзённы тэрмін да раёнаў, МТС, калгасаў, калгаснікаў і сялянскіх гаспадарак заданне па плану сельскагаспадарчых і трактарных работ на 1945 год;

б) на аснове ўстаноўленай гэтай пастановай сярэдняй ураджайнасці збожжавых культур Наркамзему БССР у 5-дзённы тэрмін прадставіць на зацвярджанне СНК БССР і ЦК КП(б)Б заданні па кожнай вобласці па ўраджайнасці асобных збожжавых культур, а таксама заданні па ўраджайнасці тэхнічных, гародніх, кармавых, пладаягадных культур, па якіх ураджайнасць гэтай пастановай не зацверджана;

(Працяг у наступным нум.)

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 16 САКАВІКА

(Заканчэнне)

...мецкае камандаванне жорстка расправляецца з дэзертырамі. Палонныя паведамляюць, што ў радзе нямецкіх гарадоў павешаны і расстраляны групы салдат, якія ўцяклі з фронта і былі злоўлены ў тылу.

* * *

Палонны салдат 171 палка 56 нямецкай пяхотнай дывізіі Людвіг Гайзлер расказаў: „У Кенігсбергу хаваецца вельмі шмат салдат, якія пакінулі свае падраздзяленні. Некалькі дзён назад у горадзе было расстраляна 80 дэзертыраў". Паводле заяў салдат 690 палка 337 нямецкай пяхотнай дывізіі ў Данцыгу былі публічна павешаны 28 салдат. Палонныя салдаты 550 нямецкага штрафнога батальёна Отто Балдэр і Роберт Брукнер расказалі: „У горадзе Пілаў ваенныя ўлады амаль штодзённа робяць пакаранні. За адзін дзень было расстраляна 14 салдат. Акрамя таго ў парку каля маяка былі павешаны 7 салдат і адзін афіцэр". Мабілізаваны ў нямецкую армію паляк Тадэуш Капоўскі, які перайшоў на бок Чырвонай Арміі, расказаў: „Нядаўна я быў у Штэціне. У горадзе віселі вялікія аб'явы аб тым, што за бегства з поля боя і дэзертырства расстраляна 150 салдат і афіцэраў. У аб'явах былі пералічаны прозвішчы і адрасы пакараных".

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Сход камуністаў раёна

18 сакавіка адбыўся раённы партыйны сход, які абмеркаваў рашэнні VI пленума ЦК КП(б) Беларусі і ход выканання пастановы ЦК ВКП(б) „Аб палітычнай рабоце партыйных арганізацый сярод насельніцтва заходніх абласцей БССР".

З дакладам па гэтаму пытанню выступіў сакратар Гродзенскага абкома КП(б) Беларусі тав. Эльман.

У разгарнуўшыхся па дакладу спрэчках выступіла 14 асоб, якія падвергілі большэвіцкай крытыцы работу Райземаддзела за яго марудлівыя тэмпы надзялення беззямельных і малазямельных сялян зямлёю, недастатковае кіраўніцтва падрыхтоўкай да веснавой сяўбы. Рэзкай крытыцы падвергліся Райпромкамбінат і Райпатрэбкааперацыя за недастатковае разгортванне сеткі майстэрань па выпуску тавараў шырокага спажывання і слабое разгортванне гандлёвай сеткі раёна.

У прынятым рашэнні партыйны сход намеціў рад канкрэтных мерапрыемстваў па выкананню рашэнняў VI пленума ЦК КП(б) Беларусі, па хутчэйшаму адраджэнню народнай гаспадаркі раёна і паляпшэнню ўсёй работы партарганізацыі раёна.

Рост дабрабыту працоўных

У сваім гістарычным дакладзе, прысвечаным 26-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай Соцыялістычнай Рэволюцыі, таварыш Сталін сказаў: „У раёнах, дзе часова гаспадарылі фашысцкія пагромшчыкі, нам прадстаіць узрадзіць разрушаныя гарады і сёлы, прамысловасць, транспарт, сельскую гаспадарку, культурныя ўстановы, стварыць для совецкіх людзей, збаўленых ад фашысцкага рабства, нармальныя ўмовы жыцця".

У вызваленым Чырвонай Арміяй горадзе Ліда словы правадыра ператвараюцца ў жыццё. Разам з адбудовай прамысловых прадпрыемстваў і транспарта з першых дзён вызвалення распачалося аднаўленне культурна-бытавых устаноў і жыллёвых памяшканняў для працоўных. Толькі для абслугоўвання патрэб, працаўнікоў чыгуначнага вузла станцыі горада Ліда адбудаваны амбулаторыя, хлебапякарня, сталовая, пабудавана і адрамантавана дзевяць дамоў для жылля, у тым ліку інтэрнаты для адзіночак. Адбудаваныя памяшканні забяспечаны электрычным асвятленнем, палівам, устаноўлены радыё - рэпрадуктары. Інтэрнаты забяспечаны пасцельнымі прыладамі.

Зямельная рэформа ў заходніх раёнах Польшчы

ВАРШАВА. У многіх паветах Польскай рэспублікі, на левабярэжжы Віслы пачалося ажыццяўленне закона аб зямельнай рэформе. З асобным энтузіязмам насельніцтва прыступіла да раздзелу зямлі, якая належала вядомаму фашысцкаму паслугачу Дабашынскаму. Сяляне аднадушна пастанавілі арганізаваць у доме памешчыка польскую школу. Газета „Роботнік" у артыкуле, прысвечаным зямельнай рэформе, указвае, што на польскага селяніна кладзецца вялікая адказнасць за забяспечанне гарадоў і прамысловых цэнтраў прадуктамі харчавання і сыравінай і што гэтую задачу польскі селянін выканае з чэсцю.

В. а. адказ. рэд. Ю. ДРАГУН